

# "נקודה טובה מאס ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

(גיליון מספר 29 שנת תש"ף גיליון "אמור" - טו' אייר תש"ף, 9 למאי 2020)

לע"נ אמור"ר ר' יוסף-חיים ב"ר יעקב רוט ז"ל

ב"ה

## **"נקודה טובה" לפרשת "אמור" - סיפורו של משבר הטילים בקובה**

בשנת 1962 היה העולם קרוב מאי פעם למלחמה גרעינית. ברית המועצות ניסתה להציב טילים גרעיניים בקובה הסמוכה לארה"ב וזו התנגדה והטילה מצור ימי על קובה, תוך חסימת האוניות הסובייטיות.

את המשבר הזה ניהל בהצלחה רבה נשיא ארה"ב הצעיר ג'ון קנדי, שאחת משיטות הניהול שלו היתה - "פרקליט השטן".

בכל דיון, נדרש אחד מן הנוכחים להיות תמיד ה"איפכא מיסתברא" ולשאל תמיד: למה, ואולי לא, ובשביל מה, כדי לאתגר את המשתתפים לדיון ולמחשבה מחוץ לקופסה ולנסות למנוע קיבעון, "חשיבה קבוצתית" והתיישרות עם דעתו של האדם הבכיר שבחדר.

גישתו של קנדי האומרת - אני לא יודע הכל ואני באמת רוצה לשמוע דעות אחרות וללבן אותן ולא רק כדי "לצאת ידי חובה", יסודה במידת הענווה.

ענווה היא המידה המאפשרת לנו להיות "פתוחים", לשמוע ולקבל. מידה ה"מתכתבת" עם תכונת הצניעות.

מידת הענווה, היא **מידת ההוד** - המידה של השבוע החמישי בספירת העומר, השבוע בוא אנו נמצאים. וכפי שראינו בעבר, גם את מידת הענווה מאזנות המידות האחרות.

מידת הענווה היא מידה "טריקית" - הדורשת פיקחות. מידה בה האדם נדרש לדעת את ערכו האמיתי ולמרות זאת, לא להתגאות ולחפש לעצמו תהילה וכבוד. ומאידך, לא להשפיל את עצמו ולמעט בערכו.

מידה המאפשרת לאדם לומר לפעמים - **אני לא יודע**, מבלי להתבייש. וכך מצינו אפילו אצל רש"י - הפרשן הגדול, כשהוא אומר: "לא ידעתי פירושו" (ויקרא יג, ד).

לעיתים עלולה הענווה לגרום לאדם להתכנס "פנימה" אל תוך עצמו מתוך שיפלות ודיכאון, בבחינת "מי אני ומה אני". מידות החסד (חסד שבהוד) והרחמים (תפארת שבהוד), הן אלה שיוציאו אותו "החוצה", כדי שיעשה חסד עם אחרים ויעניק להם מטובו, מתוך הכרת ערכו.

נתינה קבועה ומתמשכת (נצח שבהוד), המביאה לידי התקשרות וחיבור עם החברה (יסוד שבהוד). חיבור שיעזור לאדם לִמְצָב את עצמו מתוך בטחון עצמי והכרת ערכו, ללא חולשה, גאווה או שיפלות.

ולמרבה הפלא, הענווה האמיתית, היא זו שמביאה את האדם לידי הכרת ערך עצמו, כבוד עצמי, בטחון עצמי, ושליטה עצמית. וגורמת לאדם לרצות לעשות ולתרום לסביבתו. ענווה בונה המביאה לידי "גדלות האדם" ולא ענווה מזויפת ושיפלות המגמדות את האדם בעיני עצמו. וזוהי מידת המלכות - מלכות שבהוד.

## "נקודה טובה מאס ישראלי" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

אחד הביטויים הזכורים לי מההצגה זהבה ושלושת הדובים הוא: "לא גדולה ולא קטנה" (המיטה, הצלחת ועוד...). ביטוי זה נכון לכל המידות ובמיוחד למידת הענווה. כי ענווה קטנה מדי, פשוט לא מספיקה וענווה גדולה מדי, יכולה להביא או לידי שיפלות ודיכאון או לידי גאווה – בבחינת: "תראו כמה אני עניו"... מידת הביקורת העצמית - גבורה שבהוד, היא זו שתסייע בידינו למצוא את שביל הזהב...

**הבה נראה כיצד מידת הענווה באה לידי ביטוי בחיים המעשיים. ונתחיל במשה רבנו.**

התורה מעידה על משה רבנו כי: "וְהָאִישׁ מִשָּׁה עֲנִיו מְאֹד מְפַל הָאָדָם..." (במדבר יב, ג). ואולי זו אחת הסיבות מדוע נבחר משה רבנו להיות מקבל התורה והשליח בין הקב"ה לעם ישראל. כי כדי לשמוע, להקשיב ולקבל, צריך הרבה ענווה וביטול ה"אני".

**וממשה רבנו, נעבור לבית הלל שהלכה כמותם ברוב המחלוקות.**

אמר רבי אבא אמר שמואל: שלש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל, הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו.... מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן - מפני שנחין ועלובין היו, ושונין דבריהן ודברי בית שמאי. ולא עוד אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן (עירובין יג, ע"ב).

וקשה הדבר. האם נקבעה הלכה כבית הלל, כ"פרס" על התנהגות טובה מפני שהיו "נוחין ועלובין" ובעלי ענווה!?

לא ולא. מתברר כי לענווה יש תפקיד חשוב בעת הלימוד. אנשי בית הלל מתוך מידת הענווה שלהם, הקשיבו טוב לדברי בית שמאי, נתנו להם מקום ראוי, בחנו אותם היטב ואף הקדימו את דברי בית שמאי לדבריהם - אולי הם בכל זאת צודקים (והדברים מתכתבים עם הפתיח של המאמר). ואם למרות הכל - למרות הבדיקה המעמיקה הזאת הם הגיעו למסקנה שבית שמאי לא צודקים, כנראה שהלכה כמותם.

והערה לסיום. לזכותם של בית שמאי ובית הלל יש לומר, כי הם ידעו לנהל ביניהם עולם שלם של דיונים, ומחלוקות על הלכה, התנהגות ותפיסות עולם, וכל זאת מתוך כבוד הדדי.

ולמרות כל השוני, הם נהגו זה בזה מתוך חברות וקירבה. הם השאילו כלים זה לזה למרות המחלוקות בנושא טומאה וטהרה והתחתנו זה עם זה, למרות המחלוקות ביניהם בנושא היוחסין (יבמות פרק א, משנה ד).

**הבה נלמד ליישם את המודל הזה של ניהול מחלוקות מתוך אחווה, ענווה וכבוד הדדי.**

### **מרכת שבת מופ, אשה רו**

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה, ניתן לפנות למייל: [rothmoshe@gmail.com](mailto:rothmoshe@gmail.com)

ארכיון "נקודה טובה": [http://www.pirsuma.com/nekuda\\_tova](http://www.pirsuma.com/nekuda_tova)

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת? הפץ בין חבריך.**